

9. søndag etter Treenighetsdagen 2022- Asbjørn Hjorthaug

Tekster: Salme 54, Ordsp. 16:1-9, Ep 1. Kor 10:6-13, Ev Luk. 16:1-9, II Luk 12:41-48

Trohet – trofasthet

Søndagens tema er «trohet» eller «trofasthet». Det er et ord som forekommer ofte i Skriften. I de fleste tilfellene er dette en egenskap ved Gud. I Klag 3,21-23: «*Men én ting legger jeg meg på hjertet, og dette gir meg håp: 22 Herren er nådig, vi går ikke til grunne. Hans barmhjertighet tar ikke slutt, 23 den er ny hver morgen. Din trofasthet er stor.*» Særlig i Salmenes bok møter vi Guds trofasthet: Sal 36,6: «*Herre, til himmelen rekker din miskunn, din trofasthet når til skyene.*» Sal 91,4 «*Under hans vinger kan du søke ly, han dekker deg med sine fjær Hans trofasthet er skjold og vern.*» Sal 119,90 **Din trofasthet varer fra slekt til slekt**, du har grunnfestet jorden, og den består. I Åpenbaringsboken står det: «*Og jeg så himmelen åpen, og se! – en hvit hest. Han som satt på den, heter Trofast og Sannferdig, for han dømmes og kjemper rettferdig. .. Han er kledd i en kappe dyppet i blod, og hans navn er Guds Ord.*» Åp 19,11-13

Men de troende oppfordres også til å være trofaste i alt hva de gjør. Det er en del av det kristne livet. Det er en del av Åndens frukt: «*Men Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, trofasthet,*» Gal 5,22 Og det står om de første kristne: «*De holdt seg trofast til apostlenes lære og fellesskapet, til brødsbrytelsen og bønnene.*» Apg 2,42

Ordet trofast og trofasthet er en egenskap som er utholdende, der en alltid står faste ved sitt ord og løfte og aldri svikter. Slik er Gud i forhold til oss, og slik skal vi være i forhold til våre medmennesker og våre kristne brødre og søstre.

Denne trofasthet kreves også av de som forvalter ordet og sakramentene.

Jesus forteller oss en lignelse som åpner med ordene: «*Hvem er da den tro og kloke forvalteren som herren vil sette over tjenestefolket sitt for å gi dem mat i rett tid?*» **En trofast, pålitelig og klok forvalter.** Det er Peter som stiller spørsmål til Jesus: «*Herre, er det oss du sikter til med denne lignelsen, eller gjelder den for alle?*» Jesus hadde fortalt dem lignelsen om bonden som fylte låvene sine og levde i overflod uten å tenke på andre enn seg selv. Han delte ikke sin overflod med andre. Plutselig døde han og han fikk ikke gleden av noe av det han hadde samlet. Jesus bruker dette til å formane oss til å hvile i at Gud sørger for oss, for når han kommer igjen for å hente sine, får vi ingen glede av all rikdommen som samles opp. Tvert imot skal vi være våkne og beredt. Han kommer snart. «*Vær forberedt, dere også! For Menneskesønnen kommer i den time dere ikke venter det.*» Luk 12,40 Det vi har rundt oss skal vi forvalte på en klok og rett måte til glede for våre medmennesker og til Guds ære.

Jesu svar til Peter er en ny lignelse om en trofast, pålitelig og klok forvalter. Denne lignelsen handler om prekenembetet – om forvalteren som hadde fått i oppdrag av herren å sørge for at hele husholdningen skulle få «*mat i rett tid*». Husholdningen er Guds kirke på jord slik Paulus framstiller det i Ef 2,19-20 «*Derfor er dere ikke lenger fremmede og utlendinger. Nei, dere er de helliges medborgere og Guds familie. 20 Dere er bygd opp på apostlenes og profetenes grunnvoll, med Kristus Jesus selv som hjørnesteinen.*» Forvalteren er da Guds tjener som skal sørge for Guds ord til husholdningen. Om det skriver Paulus i 1 Kor 4,1-2: «*Så skal dere se på oss som Kristi tjenere og forvaltere av Guds mysterier. 2 Av forvaltere kreves det at de viser troskap.*» Ef 3,8-9 «*Jeg som er den minste av de hellige, har fått den nåde å forkynne det gode budskapet om Kristi ufattelige rikdom for folkeslagene 9 og bringe Guds frelsesplan fram i lyset, det mysteriet som fra evighet av har vært skjult hos Gud, han som skapte alt.*»

Å være forvaltere av Guds mysterier eller Guds hemmelighet, er å forkynne og gå ut i all verden med evangeliet. Evangeliet kalles en hemmelighet fordi det er skjult for menneskets fornuft. Det må avsløres for oss og åpenbares. Når Peter bekjenner at Jesus er «*Messias, den levende Guds Sønn*» svarer Jesus «*For dette har ikke kjøtt og blod åpenbart deg, men min Far i himmelen.*» Matt 16:16f. i Misjonsbefalingen sender Jesus ut sine disipler med oppdrag å forkynne om Kristi hemmelighet. «*Men hvordan kan de påkalle en de ikke tror på? Hvordan kan de tro på en de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre uten at noen forkynner?*» Rom 10,14 Det som skal forkynnes er fortellingen om Jesus Kristus og han korsfestet. 2 Kor 5,18-21 «*Men alt er av Gud, han som ved Kristus forsonte oss med seg selv og ga oss forsoningens tjeneste. 19 For det var Gud som i Kristus forsonte verden med*

seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han betrodde budskapet om forsoningen til oss. 20 **Så er vi da utsendinger for Kristus**, og det er Gud selv som formaner gjennom oss. Vi ber dere på Kristi vegne: La dere forsones med Gud! 21 Han som ikke visste av synd, har han gjort til synd for oss, for at vi i ham skulle få Guds rettferdighet.»

Når nå Guds forvaltere forkynner dette både gjennom undervisning og gjennom å forvalte sakramentene, da får Guds folk **sin rette mat**. I en vanlig familie er det vanligvis mye mat i kjøleskap og frysebokser. Men for små barn er det ikke nok at maten finnes, den må lages til og bordet må dekkes. De minste barna må også mates om de skal få i seg noe. Slik er det også med Guds tjenestefolk og husfolk. De er som små barn som må mates. Det finnes rikelig av alt: Kristi rettferdighet, syndenes forlatelse og Kristus selv som er livets brød. De må igjen og igjen høre evangeliet og ta imot syndenes forlatelse. De trenger igjen og igjen sakramentet med Jesu legeme og blod og bekreftelsen på at de er Guds barn av nåde. De må ledes til de grønne beitemarker og til hvilens vann så de får ete og drikke og holde troslivet vedlike.

De trenger mat i rett tid. Hva er så den rette tid?

Det er den tiden nåden er tilgjengelig. Forvalteren skal alltid stå klar: «*Forkynn Ordet, stå klar i tide og utide, vis til rette, tal til tukt og tal til trøst, med all tålmodighet og iherdig undervisning!*»

2 Tim 4,2 «*Ta deg særlig av skriflesningen, formaningen og undervisningen, helt til jeg kommer.*»

1 Tim 4,13 Herren Jesus har selv oppfordret oss til å bruke nattverden så ofte vi kan og derigjennom forkynne Herrens død helt **til han kommer igjen**. Når nådemidlene forvaltes søndag etter søndag i gudstjenesten, får husfolket sin mat i rett tid. Når det skjer at Guds folk får sin mat så fører dette til salighet og frelse: «*Lykkelig eller salig er den tjeneren som herren finner i arbeid med dette når han kommer tilbake!*» 1 Tim 4,16 «*Gi akt på deg selv og på læren. Fortsett med det! For gjør du det, skal du frelse både deg selv og dem som hører deg.*» Det er bare gjennom å holde seg til evangeliets lære at en kan frelse seg selv og sine tilhørere.

Men i lignelsen fortelles det om at det er også en risiko for at forvalteren ikke gjør det han skal gjøre.

Isteden begynner han å tvile og sier til seg selv: «*Det varer lenge før herren min kommer*»

Konsekvensen er at og så gir seg til «*å slå tjenesteguttene og tjenestejentene og spise og drikke til han blir full.*» Konsekvensene er tragiske. Herren kommer overraskende tilbake, og den utro forvalteren får sin straff på linje med de som ikke tror. Hva mener Jesus her med at forvalteren slår tjenestefolket?

Han har åpenbart endret synet på evangeliet. Da blir det ikke så viktig med å forkynne evangeliet om syndenes forlatelse gjennom ord og sakrament, men han trekker fram Moseloven og slår tilhørerne med denne. Det kreves mer av oss: mer aktivitet, mer opplevelser, mer engasjement om du skal være en kristen. Loven skal forkynnes uavkortet, men hensikten er at vi skal få behov for evangeliet.

Forkynnes bare loven ender det opp med fortvilelse og en kamp for sin egen rettferdighet. Faren med en slik bruk av loven er at lovens krav reduseres til bare det mennesket kan få til ved å ta seg sammen.

Da kan en fort bli fornøyd med seg og si: «*Mester, alt dette har jeg holdt fra jeg var ung.*» Mark 10,20

Å skille rett mellom lov og evangelium er en klar forutsetning for at troen skal skapes og holdes vedlike. Der lov og evangelium blandes sammen, blir det en falsk undervisning og ordet mister sin kraft og virkning. Jesus sier i lignelsen at «*En tjener som kjenner sin herres vilje og likevel ikke stiller i stand eller gjør det herren vil, han skal få mange slag*». Dette er grunnen til at Jakob skriver: «*Ikke mange av dere bør bli lærere, mine brødre, for dere vet at vi lærere skal få så mye strengere dom.*»

Jak 3,1. Det hviler et tungt ansvar på presten både når han underviser, forkynner og forvalter sakramentene. Husholdet er avhengig av at de får den rette mat. Evangeliet må forkynnes rett og rent og sakramentene forvaltes i pakt med Guds ord. Det er lett å lytte til andre stemmer enn Guds ord og følge den vei som skaper minst protester i verdens øyne. Derfor hører vi ofte at jeg mener at, vår tid oppfatter det slik osv. Men en prest skal si «Så sier Herren» og understreke det med Guds ord.

Presten har sitt ansvar og klare plikter. Forvalterembetet er krevende, men også fylt av velsignelser. «Mer kunne ei engler begjære, enn gå med så salig et bud.» Vi slutter derfor denne prekenen med en formaning til alle kristne: «*Vær lydige mot lederne deres og rett dere etter dem! For de våker over sjelene deres og skal en gang avlegge regnskap. Sørg for at de kan gjøre det med glede, uten å sukke. Ellers blir det ikke til gagn for dere.*» Hebr 13,17

Amen